

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande avseende promemorian - Ändamålsenliga säkerhets- och strålskydds krav för utvinning och anrikning av kärnämnen (KN2025/01478)

Vanadis Battery Metals AB (556721–5487) ('VBM'), och dess moderbolag Aura Energy Ltd, tackar för möjligheten att yttra sig angående förslaget att ändra definitionerna av vad som ska anses utgöra en kärnteknisk anläggning, vilket i sin tur kan ha påverkan på tillståndsprocessen för gruvverksamhet. Vanadis Battery Metals kommer att lämna detta remissyttrande för moderbolagets räkning och anför följande.

Vanadis Battery Metals yttrande

- **Vanadis Battery Metals tillstyrker förslaget om att gruvverksamhet som syftar till att utvinna uran inte ska klassificeras som en kärnteknisk anläggning inom lagen om kärnteknisk verksamhet (1984:3).**
- Den föreslagna förändringen är en logisk anpassning då uran på en övergripande nivå kommer behandlas på samma sätt som andra metaller och mineral inom ramen för den samlade tillståndsprocessen. Detta skapar en förutsägbarhet i tillståndsprocessen och förbättrar de kommersiella förutsättningarna för att investera i svenska gruvprojekt och fyndigheter.
- Den kombinerade effekten av att lyfta uranutvinningsförbudet (prop. 2024/25:203) och den nu föreslagna förändringen skulle göra Sverige till en mer globalt relevant och kommersiellt intressant jurisdiktion för gruv- och prospekteringsverksamhet.

Vanadis Battery Metals uppfattning i detalj

Vanadis Battery Metals anser att ramverket för berörd lagstiftning ska ha som utgångspunkt att olika metaller ska behandlas lika inom ramen för tillståndsprocessen. En kommunal vetomekanism som är absolut och knuten till en specifik metall innebär uppenbarligen raka motsatsen till en sådan ordning.

Denna förändring skulle innebära en enhetlig tillståndsprocess för gruvverksamhet i Sverige, ett land som har 27 procent av Europas i dag kända uranfyndigheter (Sveriges Geologiska Undersökning – SGU). Som en demokratisk stat med höga standarder inom miljölagstiftning och socialt ansvarstagande vore Sverige ett välkommet tillskott till de demokratiska stater där uran kan upptäckas och utvinnas på ett säkert och hållbart sätt. Men för att vara villig att prospektera

och över tid förhoppningsvis kunna utvinna uran är förutsägbarhet i tillståndsprocessen en fundamental förutsättning.

Den sammanlagda effekten av att lyfta uranutvinningsförbudet (2024/25:203) och de förändringar som föreslås i denna promemoria skulle innebära att uran blir koncessionsmineral inom minerallagen och därmed omfattas av den konventionella tillståndsprocessen för gruvverksamhet i Sverige. Den kombinationen ger sådan förutsägbar och därmed global investeringsvilja.

Uran, som ofta förekommer med betydligt högre halter jämfört med svenska fyndigheter, utvinns i dag på ett säkert sätt i länder som Kanada och Australien utifrån högsta tänkbara ESG-standarder. Det kan självfallet göras även i Sverige.

Behovet av att stärka lokalsamhällen påverkade av gruvverksamhet

En möjlig gruvverksamhet kan orsaka lokal oro och effekter som är både positiva och negativa. En faktor som kan stärka engagemanget lokalt vore att en del av de ekonomiska värden gruvverksamheten genererar också tillgängliggörs för kommunen och regionen där gruvdriften äger rum. Vi vill lyfta att det finns sådana mekanismer som lagstiftaren bör utreda vidare, mekanismer som kan minska lokal oro och bidra till en meningsfull dialog mellan olika intressenter.

Vi anser därför att en mekanism för lokal värdeöverföring bör införas, där en del av intäkterna från en möjlig gruvverksamhet återförs till kommunen och regionen där gruvverksamheten äger rum. Alla gruvverksamheter har givna ekonomiska fördelar, men det är vår uppfattning att en ny mekanism kan ha en långsiktigt positiv effekt på lokalsamhällen och stärka engagemanget för möjlig gruvverksamhet. Vi noterar att inspiration kan hämtas från en tidigare statlig utredning som berör detta.¹ Det finns också en modell framtagen för landbaserad vindkraft som kan tjäna som inspirationskälla.

Slutsatser

Vanadis Battery Metals och Aura Energy vill tacka Sveriges regering för möjligheten att besvara denna promemoria. Sverige har nu en stor möjlighet att bli en central aktör i att bidra till den fossilfria energiomställningen och en starkt energiförsörjning för Sverige och Europa.

Respektfulla hälsningar,

Andrew Grove, VD

¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/8d6f4bd8016e4a50ac94931b9b635285/en-tryggad-forsorjning-av-metaller-och-mineral-sou-202256.pdf>